

อธิบาย พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๓ ผู้ที่ได้รับยกเว้นเคอร์ฟิว Curfew

นายกฯประกาศใหม่บุคคล ๗ ประเภท ออกนอกบ้านได้หลังเคอร์ฟิว

ผู้ที่เข้าข้อยกเว้นการห้ามออกนอกเคสสถานระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกาถึง ๐๔.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น (Curfew) ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ฉบับที่ ๓ (พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๓) ข้อ ๑ ที่เพิ่งประกาศออกมาใหม่วันนี้ (๑๐ เม.ย. ๖๓) แทนข้อยกเว้นเดิมของ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๒

โดย พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๓ กำหนดผู้ที่ได้รับการยกเว้นให้สามารถออกนอกเคสสถานระหว่างเวลา Curfew ไว้ ๒ ประเภทด้วยกัน คือ

๑. ผู้ที่ได้รับการยกเว้นแบบอัตโนมัติ แต่ต้องมีเอกสารหลักฐาน
๒. ผู้ที่มีเหตุจำเป็นซึ่งได้รับอนุญาตเป็นการเฉพาะรายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (ให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจอนุญาต)

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. ผู้ที่ได้รับการยกเว้นแบบอัตโนมัติแต่ต้องมีเอกสารหลักฐาน

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นแบบอัตโนมัติ มีอยู่ ๖ กลุ่ม ได้แก่ (*แต่ต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบด้วย ซึ่งจะอธิบายในส่วนต่อไป)

(๑) เจ้าหน้าที่รัฐ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งต่าง ๆ ของทางราชการ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร หรือพลเรือนซึ่งอยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

สรุปได้ว่า ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ไม่ว่าหน่วยใด ประเภทใด รวมถึงผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเข้าข้อยกเว้นการห้ามออกนอกเคสสถานฯ ตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับ ๓ นี้ทั้งหมด ขอเพียงเป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเท่านั้น

ข้อสังเกต หลักฐานที่แสดงว่า เป็นเจ้าพนักงานหรือผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานซึ่งอยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ก็ควรจักมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งตัวอย่างในกรมการปกครอง (ส่วนกลาง) ท่านอธิบดีกรมการปกครองจะเป็นผู้ออกหนังสือรับรองให้เป็นการเฉพาะรายว่า เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในห้วงเวลา Curfew

(๒) การสาธารณสุข ได้แก่

- ผู้ป่วย
- ผู้มีความจำเป็นต้องพบแพทย์และผู้ดูแลบุคคลดังกล่าว
- แพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องปฏิบัติงาน

ข้อสังเกต ไม่เพียงแต่เฉพาะผู้ป่วย แต่ยังรวมถึงผู้ดูแลซึ่งอาจเป็นญาติหรือเพื่อนของผู้ป่วยด้วย

(๓) การขนส่งสินค้า เพื่อประโยชน์ของประชาชน ได้แก่

- ผู้ขนส่งอาหาร
- ผู้ขนส่งยา เวชภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์
- ผู้ขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น น้ำดื่ม ยาสีฟัน แชมพู ฯลฯ
- ผู้ขนส่งผลผลิตการเกษตร
- ผู้ขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง
- ผู้ขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุภัณฑ์ หนังสือพิมพ์
- ผู้ขนส่งสินค้าเพื่อการนำเข้าหรือส่งออก

(๔) การขนส่งหรือขนย้ายประชาชน (กลุ่มเสี่ยง) ได้แก่

- ผู้ขนส่งหรือขนย้ายประชาชนไปสู่ที่เอกเทศของทางราชการหรือของตนเอง เพื่อการเฝ้าระวังหรือกักกันตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ
- ผู้ขนส่งผู้เดินทางมาจากหรือไปยังท่าอากาศยานหรือสถานที่ขนส่งตามที่ทางราชการอนุญาตและให้เปิดทำการได้

(๕) การบริการหรือการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ได้แก่

- ผู้บริการคนไร้ที่พึ่ง
- ผู้บริการเฉพาะน้ำมันเชื้อเพลิงในสถานีน้ำมันเชื้อเพลิง
- ผู้บริการส่งสินค้าหรืออาหารตามสั่ง
- ผู้บริการตรวจสอบหรือซ่อมบำรุงไฟฟ้า ประปา ระบบระบายน้ำ ระบบท่อส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ
- ผู้บริการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย
- ผู้บริการซ่อมแซมและปรับปรุงโครงข่ายและอุปกรณ์ในการสื่อสารโทรคมนาคม
- ผู้บริการด้านธนาคาร ตลาดทุน ประกันภัย
- ผู้บริการกู้ภัย การป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ ผู้จำเป็นต้องดำเนินการในกรณีเกิดอุบัติเหตุ
- ผู้ที่จำเป็นต้องติดต่อราชการกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครอง หรือพนักงานสอบสวน

(๖) การประกอบอาชีพซึ่งจำเป็นต้องกระทำภายในช่วงเวลาพิเศษ (คนทำงานกลางคืนบางกลุ่ม) ได้แก่ ผู้เข้า ออกเวรยาม กะ หรือการทำงานตามผลัดเวลาที่กำหนดไว้ตามปกติของทางราชการ เอกชน โรงงาน หรือ การดูแลรักษาความปลอดภัย ผู้ประกอบอาชีพประมง การกรีดยาง การตรวจรักษาสัตว์

อย่าลืม!! #ต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบด้วย...

ซึ่งในกรณีตาม (๑) ถึง (๖) นี้ ในเวลา Curfew เมื่อถูกเจ้าหน้าที่ประจำจุดตรวจหรือเข้ามาขอตรวจสอบ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๓ กำหนดให้ต้องมีเอกสารประกอบและให้ปฏิบัติตัว ดังนี้

๑. แสดงบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรแสดงตนอย่างอื่น
๒. แสดงเอกสารรับรอง ความจำเป็น เอกสารเกี่ยวกับสินค้า บริการ การเดินทางหรือหลักฐานอื่นๆ ต่อเจ้าหน้าที่
๓. ปฏิบัติตัวตามมาตรการป้องกันโรคที่ทางราชการกำหนด เช่น สวมใส่หน้ากากอนามัย หรือ Social Distancing เป็นต้น
๔. ยินยอมรับการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายจากเจ้าหน้าที่

ข้อสังเกต จากข้อกำหนดข้างต้น จะเห็นได้ว่า สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย เมื่อถูกเจ้าหน้าที่เรียกตรวจ คือ

๑. บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรแสดงตน และ
๒. เอกสารรับรองว่าเป็นผู้ที่ได้รับการยกเว้น

ตัวอย่างเอกสารรับรอง ว่าเป็นผู้ที่ได้รับยกเว้น เช่น

(๑) กรณีเป็นเจ้าของพนักงานหรือผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ก็ต้องมีคำสั่งปฏิบัติหน้าที่ หรือหนังสือรับรองจากหน่วยงานว่าอยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

(๒) กรณีเป็นผู้ป่วย ก็เช่น ใบนัดตรวจ ใบรับรองแพทย์ บัตรโรงพยาบาล อะไรทำนองนี้เป็นต้น

(๓) กรณีเป็นผู้ขนส่งสินค้าที่ได้รับยกเว้น ก็เช่น ใบรับส่งของ หรือหนังสือรับรองจากบริษัท เป็นต้น

(๔) กรณีเป็นผู้ขนส่งหรือขนย้ายประชาชนกลุ่มเสี่ยง ก็ควรมีคำสั่งหรือหนังสือรับรอง/อนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

(๕) กรณีเป็นผู้บริการส่งอาหาร อย่างน้อยก็ควรมี #ข้อมูลการส่งอาหาร แสดงได้ หากเป็นพนักงานธนาคาร กู้ภัย หรือปั้มน้ำมัน ก็อาจจกต้องมี หนังสือรับรองการทำงาน จากสำนักงาน

(๖) ผู้ที่ทำงานในเวลากลางคืน เช่น ทำงานโรงงาน หรือเป็น รปภ. ก็พอที่จะให้โรงงานหรือบริษัท ออกหนังสือรับรองการทำงานได้

แต่ถ้าเป็นการทำประมง หรือกรีดยาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร จึงยากที่จะหาเอกสารรับรองมาได้ แต่ผมเชื่อว่า ในทางปฏิบัติในวิถีชีวิตชุมชน เจ้าหน้าที่น่าจะรู้จักหรือ ใช้ดุลพินิจยกเว้นให้ ได้เอง หรืออาจนำ (๗) เรื่องเหตุจำเป็นอื่นๆ มาเทียบเคียง เพื่อให้ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรือตำรวจในระดับพื้นที่ พิจารณาอนุญาตเป็นการเฉพาะรายก็ได้ ซึ่ง (๗) นี้จะได้อธิบายในส่วนต่อไป

ถ้าไม่ใช่ผู้ที่ได้รับการยกเว้น ตาม ๑ ก็ต้องเป็น...

๒. ผู้ที่มีเหตุจำเป็นซึ่งได้รับอนุญาตเป็นการเฉพาะรายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (ให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจอนุญาต)

ต่อไปเป็นข้อยกเว้นกรณี เหตุจำเป็นอื่นๆ ตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๓ ข้อ ๑ (๗) นั่นคือ เหตุจำเป็นอื่นๆ โดยได้รับอนุญาตเป็นการเฉพาะรายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะอนุญาตได้ ตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๓ ข้อ ๑ วรรคท้าย ก็ระบุไว้ชัดเจนเลยว่า ได้แก่

๑. ผู้ใหญ่บ้าน
๒. กำนัน
๓. นายอำเภอ
๔. ผู้อำนวยการเขต
๕. หัวหน้าสถานีตำรวจ

และเปิดช่องเอาไว้ให้กับผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเพื่ออนุญาตสรุปได้ว่า กรณีพบผู้ออกมานอกเคหสถานระหว่างเวลา Curfew หากไม่ใช่ผู้ได้รับยกเว้น ตาม (๑) - (๖) ก็ให้ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ปลัดอำเภอ หรือตำรวจ ฯลฯ สามารถใช้ดุลพินิจว่าจะพิจารณาอนุญาตเนื่องจากเห็นว่ามีเหตุจำเป็นก็ได้ แต่หากไม่เข้าข้อยกเว้นทั้ง ๒ ประเภนี้ ก็จักต้องทำการ จับกุม ดำเนินคดีข้อหาฝ่าฝืน พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ต่อไป

คำเตือน พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๒ ข้อ ๑ วรรคท้าย กำหนดว่า ผู้ใดฝ่าฝืนข้อนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๓ ข้อ ๒ ยังเปิดช่องให้ในกรณีมีความจำเป็นสมควรยกเว้นความในข้อ ๑ เพิ่มเติมเป็นการทั่วไป ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีอาจมีคำสั่ง ยกเว้นผู้ประกอบการอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกันภายในกรอบของกิจการตามข้อ ๑ (๑) ถึง (๖) เพิ่มเติม โดยอาจกำหนดสถานที่ เงื่อนไข และเงื่อนไขด้วยก็ได้

พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ ๓ ข้อ ๓ ยังเน้นย้ำด้วยว่า ในกรณีมีการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น เช่น ความผิดต่อทรัพย์สินตาม ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการพนัน กฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ และเป็นความผิดตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ ด้วย ให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดทุกฐานความผิดนั้นโดยเร็ว

ดร.รัฐวิช จิตสุจริตวงศ์
ผอ.ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
สำนักงานสอบสวนและนิติการ
กรมการปกครอง